

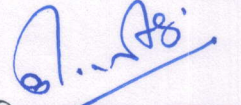
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)

बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र

(शुक्लयजुर्वेदः)

1. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
2. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
3. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

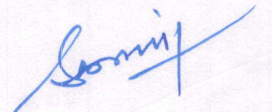

विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

नाम: प्रो. देवेन्द्र मिश्र

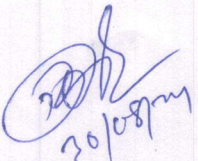
दिनांक:.....

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

20/08/20

आचार्य (द्विवर्षीयस्नातकोत्तर) वेदविषयकोपाधिकार्यक्रमविवरणम्—

कार्यक्रमविशिष्टपरिणामाः (PSO)

आचार्य (द्विवर्षीयस्नातकोत्तर MA) वेदविषयकार्यक्रमानन्तरं छात्राः—

1. व्यापकस्तरे वैदिकसिद्धान्तानां प्रयोगाणाञ्च परिज्ञानं करिष्यन्ति।
2. वेदसम्बन्धिविधिविषयाणां तार्किकदृष्ट्या वैज्ञानिकदृष्ट्या च समालोचनात्मकं चिन्तनं कर्तुं सक्षमाः भविष्यन्ति। समस्यानां समाधाने, विश्लेषणे च समर्था भविष्यन्ति।
3. वैदिकसाहित्यान्तर्गतज्ञानानां लिखितरूपेण मौखिकरूपेण च सम्प्रेषणे कुशला भविष्यन्ति। स्वविचारोपस्थापने, स्वानुभवाभिव्यक्तीकरणे च सक्षमा भविष्यन्ति।
4. वैदिक (श्रौत) यज्ञानां प्रयोगानुष्ठाने सामूहिकरूपेण कार्यं कर्तुं शक्यन्ति। अनेन पारस्परिकसहयोगेन, कौशलानां विनियमेन शैक्षणिक-भावात्मकप्रभावेन च सामाजिककौशलविकासं करिष्यन्ति।
5. सस्वरमन्त्रपाठे सामूहिकरूपेण सर्वेऽपि देवदेव्यभावमापन्नाः सन्तः कुशला भविष्यन्ति। यज्ञपात्र-यागविहार-यज्ञवेद्यादिनिर्माणे च समर्था भविष्यन्ति।
6. विभिन्नमूल्यप्रणालीनामभिज्ञानं कृत्वा नैतिकदायित्वपरिपालने सिद्धा भविष्यन्ति। सदाचारमाध्यमेन स्वात्मानं संयमीकृत्यान्यापि तद्विषये बोधयितुं प्रदर्शयितुञ्च समर्था भविष्यन्ति।
7. वेदमन्त्रेषु यानि सामाजिक-पर्यावरणविषयकादि ज्ञानानि निहितानि सन्ति तेषां स्वजीवने प्रयोगेण सहायेन साम्प्रत्युपदेशप्रदाने समर्था भविष्यन्ति।
8. वेदाध्ययनेन विविधविचाराणां प्रमाणानामनुभवानां मूल्यांकनेन सहानुसन्धाने समर्था भविष्यन्ति।
9. स्वनिर्देशित पद्धत्या आजीवनं शिक्षणोन्मुखाः सन्तः कार्यकौशले दक्षाः भविष्यन्ति।
10. क्षेत्रसाधन, मण्डपनिर्माण, शालानिर्माणादि प्रायोगिककार्ये समर्थाः सन्तः आजीविकोपलब्धये न केवलं स्वात्मानमपितु अन्यानपिसहायकान् नियोजयितुं सिद्धाः भविष्यन्ति।
11. श्रौतयज्ञादिविषयकपरामर्शप्रदानेकुशला भविष्यन्ति।
12. सांस्कृतिक-धार्मिक-सामाजिक विषयाणाम्प्रति जागरूकाः समाकर्षिताश्च भविष्यन्ति।

आचार्यकार्यक्रमपरिणामाः (Programme Outcomes for Acharya M.A.)

वेदविषयकाचार्यकक्षाऽध्ययनान्तरं छात्राः

- PO 1 **समीक्षात्मकमध्ययनम्** – निर्धारितग्रन्थानामावृत्तिकरणे सस्वरवेदाऽध्ययने मन्त्राणामर्थप्रकाशने च दक्षा भविष्यन्ति। सस्वरवेदाध्यापने कुशला भविष्यन्ति। वैदिकविषयाणां समीक्षणे गहनाऽध्ययने च प्रवृत्ता भविष्यन्ति। विभिन्नव्याख्यात्मकप्रौद्योगिकीनाञ्च प्रयोगं कर्तुं समर्था भविष्यन्ति।
- PO 2 **आलोचनात्मकं चिन्तनम्** –विभिन्नविषयेषु गहनरूपेण चिन्तने समर्थाः सन्तो वास्तविकजीवनस्य स्थितिभ्यः सम्बन्धस्थापने सक्षमा भविष्यन्ति। ज्ञानस्य संश्लेषणे, एकीकरणे, तर्ककौशलाभ्यासे, विकासे, विषयवस्तूनां गहनाध्ययने च दत्तावधाना भविष्यन्ति।
- PO 3 **ज्ञानस्यैकीकरणम्** –एकाधिकविषयेषु विस्तृतं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति। अनुशासनात्मक-सीमानामेकीकरण-क्षमतां प्रदर्शयितुं शक्यन्ति। प्राप्तज्ञानस्य वर्तमानपरिस्थित्यनुसारं प्रयोगं विधास्यन्ति। बहुविषयाणामधिगमक्षमतां विकासयिष्यन्ति। अन्यविषयकार्येभ्यः परिचिता भविष्यति।
- PO 4 **सम्प्रेषणकौशलम्** विषयसामग्रीभ्यः सन्दर्भेभ्यश्च सामग्रीं संकलय्य समायोजने क्षमा भविष्यन्ति। लिखितरूपेण मौखिकरूपेण च संवादे निपुणा भविष्यन्ति। सर्वास्ववस्थासु विश्लेषणात्मककौशला-भिवृद्धौ समर्था भविष्यन्ति।
- PO 5 **अनुसन्धानस्याभिक्षमता** उपर्युक्ताध्ययनेनानुसन्धानस्रोतसामभिज्ञानं मूल्याङ्कनञ्च कर्तुं शक्यन्ति। प्रलेखितादमिकलेखने स्रोतसां संन्यस्तीकरणे दत्तावधाना भविष्यन्ति। प्राप्तस्रोतस्सु मूलतर्कसज्जीकरणे अनुसन्धानविधेः विशेषाध्ययने, शोधाय (गवेषणायन्वेषणाय) समुपयुक्तकौशलप्राप्तौ च सिद्धा भविष्यन्ति।
- PO 6 **वैश्विकनागरिकरूपेण भूमिकानिर्वहणम्** – वैश्विकप्रणालीनामालोचनात्मकं ज्ञानं, सम्बन्धितपरिवर्तनम् तत्प्रभावयितुं समुदायेषु स्वीयभूमिकायाः निर्वहणं करिष्यन्ति। परेषां भावनानां विचाराणाञ्च सम्मानं करिष्यन्ति। समाजपर्यावरणयोर्मध्ये विश्वजनानां परस्परसहभागप्रदर्शने दृढा भविष्यन्ति।
- PO 7 **वेदविषयकस्य मानकग्रन्थानां समीक्षणम्** – वेदस्य मानकग्रन्थानाम् अध्ययनेन सह समीक्षात्मक-तथ्यानामन्वेषणे सफलाः भविष्यन्ति।

अनेनाध्ययनेन-

- क. वेदविषयकमानकग्रन्थानां समीक्षणे सिद्धा भविष्यन्ति।
- ख. वैदिकग्रन्थानामालोडने रुच्युत्पादनं भविष्यति।
- ग. प्राचीनार्वाचीनमतानां समीक्षणे समर्था भविष्यन्ति।
- घ. वैदिकसाहित्यस्य विविधग्रन्थेभ्यः परिचिता भविष्यन्ति।

- PO 8 **वेदस्य सैद्धान्तिकं प्रायोगिकञ्च ज्ञानम्** – वैदिकसाहित्यस्य विविध-ग्रन्थानां सैद्धान्तिकाध्ययनेन सह प्रायोगिकमध्ययनं करिष्यन्ति। वेदानां सैद्धान्तिकतत्त्वानां परिचयकरणे सफला भविष्यन्ति। प्रायोगिकज्ञानस्य समाजस्योत्कर्षार्थं लोककल्याणाय च काले-काले प्रयोगकरणे (समनुष्ठातुं) समर्था भविष्यन्ति। वैदिकसिद्धान्तस्य लौकिक-सिद्धान्तेन सह तुलनां कर्तुं समर्था भविष्यन्ति।

आचार्यपाठ्यक्रमपरिणामाः (co)
आचार्य (द्विवर्षीयस्नातकोत्तर M.A.) आचार्य- I (प्रथमपत्रम्)

वेदपाठ्यक्रमस्यान्ते छात्राः

पाठ्यक्रमः CC-1 शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यम् (10-11 अध्यायौ)	प्रथमपत्रम् अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	श्रौतयागान्तर्गतराजसूययागोक्तमन्त्राणां स्मरणं (कण्ठस्थीकरणं) यज्ञस्य महत्त्वं च ज्ञास्यन्ति ।
CO-2	राजसूययागाधिकारिनिरूपणपूर्वकं तत्रोपवर्णित-विषयाणां ज्ञानं कृत्वा तत्प्रयोगे दक्षा भविष्यन्ति ।	
CO-3	औदग्रभणहोमस्विष्टकृद्धोमादिविषयकविशिष्टमन्त्राणां व्याख्याने समर्था भविष्यन्ति ।	
CO-4	अग्निचयनयागप्रयोजनज्ञाने, यागाधिकारिनिरूपणे, तन्महत्त्वप्रतिपादने सक्षमा भविष्यन्ति ।	
CO-5	अग्निचयनयागे प्रायोगिकदृष्ट्या सम्पद्यमानानां विविधविधीनां मन्त्रार्थचिन्तनेप्रयोगे तुलनायां च दक्षा भविष्यन्ति ।	

पाठ्यक्रमः CC-2 शतपथब्राह्मणम् काण्ड-1, अध्याय-3-5	(द्वितीयपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	द्रव्यसंस्काराः यज्ञस्य पुरुषतादात्म्यकथनं इध्माबर्हिषोः प्रोक्षण-विधिनिरूपणपूर्वकं परिधिनिधानविषयकं ज्ञानं करिष्यन्ति ।
CO-2	परिधिपरिधानम्, सामिधेन्यनुवचनम् सामिधेनिसंख्याविषयक-प्रतिपादने कुशला भविष्यन्ति ।	
CO-3	निगदानुवचनम् शान्तिकर्म, आधारयोर्निदानम् इत्यादि विषयाणां प्रायोगिकं ज्ञानं सम्प्रेषयितुं समर्था भविष्यन्ति ।	
CO-4	उत्तराधारः, होतृवरणम्, पंचप्रयागाणां व्याख्याने परिभाषाकरणे च कुशला भविष्यन्ति ।	
CO-5	प्रयाजबन्धु-प्रयाजानुमन्त्रणविधेर्व्याख्याने तत्प्रयोगे च सिद्धा भविष्यन्ति ।	

पाठ्यक्रमः CC-3 कात्यायनश्रौतसूत्रम् सरलावृत्तिभाष्यम् 1-3 अध्यायाः	(तृतीय पत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	श्रौतयज्ञाधिकारिनिरूपणे श्रौतयज्ञानां सप्रयोजनं महत्त्वप्रतिपादने च कुशला भविष्यन्ति ।
CO-2	नित्यकाम्यकर्मणां लक्षणं ज्ञात्वा यागहोमयोर्भेदसमुपस्थापने तद्व्याख्याने च कुशला भविष्यन्ति ।	
CO-3	षोडशत्विजां परिचयेन सह ऋत्विक्कर्मणां प्रतिपादने दक्षा भविष्यन्ति ।	
CO-4	दर्शपूर्णमासयागसम्बन्धितविषयाणां वर्णने, लेखने, भाषणे, समुपदेशने च सिद्धा भविष्यन्ति ।	
CO-5	दर्शपूर्णयागस्य प्रायोगिकज्ञानप्रदाने दक्षाः, माध्यन्दिनेतर-शाखाभ्यस्तत्तुलनां कर्तुं दक्षा भविष्यन्ति ।	

<p>पाठ्यक्रमः CC-4 अर्थसङ्ग्रहः शुक्लयजुः— प्रातिशाख्यम् (अ.-1)</p>	<p>चतुर्थपत्रम् अनेनाध्ययनेन छात्राः</p>	
	CO-1	मीमांसाशास्त्रस्योद्भवः, विकासः, प्रयोजनम्, महत्त्वादीनामुपवर्णने कुशला भविष्यन्ति।
	CO-2	भावना (शाब्दीभावना आर्थीभावना चेति) विषयकज्ञानेन सहोत्पत्तिविधीनां सोदाहरणं समीक्षणे दक्षा भविष्यन्ति।
	CO-3	स्थानम्, समाख्या, अंग-प्रयोगादि शास्त्रीयविधीनां यथार्थं ज्ञानमवाप्य तदभिव्यक्तीकरणे शास्त्रान्तरेण सह तुलनायाञ्च सिद्धा भविष्यन्ति।
	CO-4	प्रातिशाख्यग्रन्थस्य प्रयोजनं महत्त्वञ्चोपवर्णने समुल्लेखने च कुशला भविष्यन्ति।
	CO-5	विविधसंज्ञानां (जित्-धि-आदीनां) स्वरितस्वरभेदानां उच्चारणस्थान-पूर्वाङ्ग-पराङ्गचिन्तनानां ज्ञानं कृत्वा, शिक्षणपरिस्थितौ तत्प्रयोगे च दक्षा भविष्यन्ति।

<p>पाठ्यक्रमः CC-5 ऋग्वेदभाष्यभूमिका आदितः मन्त्रलक्षणविचारपर्यन्तम्</p>	<p>(पंचमपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः</p>	
	CO-1	युक्तिप्रमाणाभ्यां ऋग्वेदस्य वैशिष्ट्यं ज्ञातुं सक्षमा भविष्यन्ति।
	CO-2	विविधतार्किकपक्षाणां चिन्तनपूर्वकं वेदस्य सत्ता तत्प्रामाण्य-निर्धारणे च दक्षाः प्रशिक्षणे च कुशला भविष्यन्ति।
	CO-3	तार्किकयुक्तीनामाधारे मन्त्रस्वरूपं, प्रामाण्यनिर्धारणे तद्व्याख्याने च दक्षा भविष्यन्ति।
	CO-4	महर्षिजैमिनेः सूत्राणामालोके मन्त्राणां दृष्टादृष्टप्रयोजनस्य समुल्लेखने कुशला भविष्यन्ति।
	CO-5	तर्कोपन्यासेन वेदानां नित्यतासाधने तत्प्रयोगे च सफला भविष्यन्ति।

<p>पाठ्यक्रम CC-7 शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यम् 12-13 अध्यायौ</p>	<p>(सप्तमपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः</p>	
	CO-1	अग्निचयनाङ्गभूतोखाधारणविधिसम्बद्धानां मन्त्राणाम् अर्थज्ञानपूर्वकमुखानिर्माणे कुशला भविष्यन्ति।
	CO-2	गार्हपत्यचयनप्रक्रियया परिचितास्सन्तः इष्टकादिनिर्माणकार्ये दक्षा भविष्यन्ति।
	CO-3	विविधरोगोपशमने खल्वौषधीनां तन्मन्त्राणाञ्च ज्ञानं प्राप्य तत्प्रयोगे समर्था भविष्यन्ति।
	CO-4	चयनाङ्गभूतचित्तिनिर्माणविधौ, पंचमेधयागविषयकं ज्ञानं प्राप्य तद्व्याख्याने दक्षा भविष्यन्ति।
	CO-5	पुष्करपर्णोपधान, रुक्मधारण, हिरण्यपुरुषोपधान, पंचाहुति आदि विशिष्टविधिसम्बद्धानां मन्त्राणाम् अर्थज्ञानपुरस्सरं शिक्षणपरिस्थितौ तत्प्रयोगे कुशला (निष्णाताः) भविष्यन्ति।

पाठ्यक्रमः CC-8 शतपथब्राह्मणम् (का.-1, 6-9 अध्याय)	(अष्टमपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	प्रयाजानामिष्टौ प्राथम्यं यूपनामनिर्वचनं विश्वरूपवधोपाख्यानद्वारा श्रौतकर्मभिः परिचिता भविष्यन्ति ।
	CO-2	दर्शोपचार-सान्नाय्यसम्पादन-अवदानकल्पित-दर्शनपूर्णमास-नामनिर्वचनं कर्तुं तत्प्रतिपादने व्याख्याने च दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-3	स्विष्टकृतम्-यज्ञपरिशिष्टम्, प्राशित्रावदानम्-अनुयाजविधेः च मीमांसादृष्ट्या समुल्लेखने कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-4	इडावदानविधिज्ञाने मत्स्यावतारकथा- सुगव्यूहन-संभवहोमादिकर्मणां प्रयोगानुष्ठाने सिद्धाः भविष्यन्ति ।
	CO-5	सूक्तवाकहौत्राख्यानम्: पत्नीसंयाजः पूर्णपात्रनिनयनादि विषयाणां ग्रन्थान्तरैस्तुलनाकरणे तत्प्रयोगे च समर्था भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः CC-9 कात्यायनश्रौतसूत्रम् सरलावृत्तिसहितम् (2.4 से 4.2 पर्यन्तम्)	(नवमपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	यागविधीनां ज्ञानमवाप्य तदनुष्ठाने सूत्रव्याख्याने च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-2	कृष्णाजिनग्रहणम्, कपालोपधानम्, हविर्द्रव्यनिधानादि विशिष्टविधिभिः परिचिताः सन्तः तत्तच्छूत्रव्याख्याने च सिद्धाः भविष्यन्ति ।
	CO-3	शास्त्रीयविषयाणां गहनं चिन्तनं, स्वपक्षोपस्थापनकौशले चाभिवृद्धिं प्राप्स्यन्ति ।
	CO-4	श्रौतयागपरम्पराया अनुशीलनं तस्य वैज्ञानिकपक्षान् भाविसन्ततौ समुपस्थापने च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-5	प्राच्यविधानां संरक्षणेन सह जनमानसे तत्सन्देशानां प्रसारणे दक्षा भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः CC-10 अर्थसङ्ग्रहः (क्रमस्वरूपात् ग्रन्थान्तं यावत्) शु. य.प्रातिशाख्यम् -द्वितीयाध्यायः	(दशमपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	क्रमनिर्णयकानां श्रुतिलिङ्गादीनां षट्प्रमाणानां लक्षणं तदबलाबलम् अधिकारविधिपरिचयेन सह परिचिताः भविष्यन्ति ।
	CO-2	नियम-अपूर्व-परिसंख्याविधीनां व्यापकाध्ययनेन सह नामधेय-निषेधयोर्लक्षणं ज्ञात्वा तत्प्रतिपादने दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-3	विकल्प-प्रसक्ति, अर्थवादमीमांसादिविषयाणां व्याख्यानक्षमतां प्राप्स्यन्ति ।
	CO-4	प्रातिशाख्याधारे अनुदात्तपदानाम् आमन्त्रितपदानां स्वरभेदकारणादर्थनिरूपणे कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-5	स्वरनिर्धारणेन वेदमन्त्रार्थज्ञाने दक्षाः तत्प्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः CC-11 ऋग्वेदभाष्यभूमिका (ब्राह्मणलक्षणतो)	(एकादशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	विध्यर्थवादयोर्निर्दुष्टलक्षणेन सह ब्राह्मणभागस्य स्वरूपेण महत्त्वेन सह परिचिता भविष्यन्ति ।

ग्रन्थसमाप्तिं यावत्)	CO-2	परिसंख्याविधेः गुणदोषयोर्विवेचने तुलनायाञ्च सिद्धा भविष्यन्ति ।
	CO-3	गहनचिन्तनपूर्वकतार्किकयुक्तिभिः वेदस्यापौरुषेयत्वसाधने कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-4	वेदाध्ययनस्य दृष्टादृष्टप्रयोजनं व्याख्यातुं दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-5	वेदार्थबोधे वेदाङ्गोपाङ्गगादीनां क उपयोग इति विषये शास्त्रीयदृष्ट्या विमर्शने विश्लेषणे च दक्षा भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः CC-12 शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यम् 14-16 अध्याया	(द्वादशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	चयनयागान्तर्गतद्वितीय-तृतीय-चतुर्थचितीनामुपधानविषयक-ज्ञानोपदेशे चतुरा भविष्यन्ति । तदुल्लेखने भाषणे च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-2	पञ्चमचितेरुपधानम्, अग्नेर्विविधस्वरूपैश्च परिचिता भविष्यन्ति । तद्विषयकशिक्षणसामग्रीणां निर्माणे दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-3	अग्नेर्बहुमुखरूपस्य, पुरीष्याग्नेः स्वरूपज्ञानेन सह इष्टकोपधाने वेद्यादिनिर्माणे च सिद्धाः भविष्यन्ति ।
	CO-4	चितेरुत्तरपक्षस्यापरस्यां स्रक्त्यां शतरुद्रियहोममन्त्राणां कष्टस्थीकरणेन सह तत्प्रयोगे दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-5	रुद्रस्वरूपज्ञानेन सह द्युभ्वन्तरिक्षेषु ये रुद्रा सन्ति तेभ्यो नमस्कारं समर्प्य तैः स्वरक्षाविषयकप्रार्थनासिद्धान्तानां शिक्षणपरिस्थितौ प्रयोगे व्याख्याने च कुशला भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः CC-13 कात्यायनश्रौतसूत्रम् (अ.-7तः अ. 1,क-6 यावत्)	(त्रयोदशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	सोमयागनिरूपणम्, ऋत्विग्वरणम्, दीक्षणीयेष्टिः, दीक्षितावेदनम्, दीक्षितनियमांश्च ज्ञास्यन्ति ।
	CO-2	सोमक्रयणम्, सोमनिर्वापः, सोमपणनम्, सोमस्थापनविधिं सप्रयोगं कर्तुं क्षमा भविष्यन्ति ।
	CO-3	आतिथ्येष्टिः, तानून्त्रविधिः, उपसदिष्टिः, उपरवनिर्माणादि कार्ये दक्षाः भविष्यन्ति ।
	CO-4	यूपावटकरणम् सदोमण्डपनिर्माणम् अग्नीषोमीयविधिः सोमरक्षणादि विषये तत्प्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-5	ऋत्विक्प्रबोधनम्, सोमाभिषवः, प्रातरनुवाकः, पवमानोपकरणादिविषयक-व्याख्याने तदुल्लेखने, तत्प्रयोगे च सिद्धा भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः CC-14 क)जैमिनीयन्यायमाला अ-1 ख) ईशावास्योपनिषद् 1-9 कण्डिका	(चतुर्दशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	मीमांसाशास्त्रस्य स्वरूपं महत्त्वञ्च ज्ञात्वा टीकानां विषये ज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।
	CO-2	अधिकरणज्ञानपूर्वकमधीतग्रन्थाधारेण धर्मस्य शास्त्रीयार्थव्याख्याने प्रतिपादने च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-3	विविधशास्त्रीययुक्तीनामाधारे प्रमाणपूर्वकशब्दस्य नित्यत्वानित्यत्व-विवेचने समुल्लेखने च दक्षा भविष्यन्ति ।

	CO-4	मन्त्रब्राह्मणयोर्निर्दुष्टलक्षणं, धर्मं स्मृतीनां प्रामाण्यं ज्ञात्वा तद्विश्लेषणे समुद्बोधने च समर्था भविष्यन्ति ।
	CO-5	विविधसदाचाराणां स्वरूपबोधानन्तरं यथार्थसदाचारस्यानुपालने प्रवृत्ताः सन्तः तत्प्रयोगे सिद्धा भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः C-15 वेदाङ्गानामितिहासः	(पंचदशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	वेदाङ्गेषु प्रसिद्धानां शिक्षाग्रन्थानां प्रयोजनं महत्त्वञ्च ज्ञात्वा तदुल्लेखने सिद्धा भविष्यन्ति ।
	CO-2	ऐतिहासिकदृष्ट्या कल्पशास्त्रस्य महत्त्वमुपयोगितां च भाषणेन लेखनेन प्रकाशने दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-3	व्याकरणशास्त्रस्य परिचयं ज्ञात्वा वेदार्थावबोधे तस्य उपयोगितया शिष्यानुपदेष्टुं समर्था भविष्यन्ति ।
	CO-4	निरुक्तशास्त्रस्याध्ययनप्रयोजनाभ्यां सह तन्महत्त्वस्थापनं वेदार्थावबोधे तस्योपयोगिताञ्च साधने सक्षमा भविष्यन्ति ।
	CO-5	छन्दःशास्त्र-ज्योतिषशास्त्रस्योध्ययनस्य महत्त्वं ज्ञात्वा तयोः शास्त्रयोरावश्यकत्वप्रतिपादने तच्छास्त्रप्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः C-16 वैदिकवाङ्मयस्येतिहासः	(षोडशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	ऐतिहासिकदृष्ट्या वैदिकसंहितासाहित्यस्य प्रवचने कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-2	विध्यर्थवादयोः स्वरूपोपवर्णने तदुल्लेखने च दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-3	आरण्यकेषु प्रतिपादितविषयाणां गूढार्थप्रतिपादने कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-4	उपनिषदां महत्त्वप्रतिपादनपूर्वकतत्रोक्तदार्शनिकसिद्धान्तानां सम्प्रयोगे सिद्धा भविष्यन्ति ।
	CO-5	मुण्डक, माण्डूक्य, ईश, ऐतर्यादिप्रसिद्धानामुपनिषदामाधारे आत्मतत्त्वव्याख्याने तत्प्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः C-17 शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यम् 17-18 अध्यायाः	(सप्तदशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	पंचसु चितिषूपहितानामिष्टकानां दोग्ध्यो धेनुरुपेण स्तुतिः एकतः पराद्धसंख्यानां माने गणनायां च सिद्धा भविष्यन्ति ।
	CO-2	बृहस्पतेरिन्द्रस्य च शत्रुवधात्मकस्वरूपज्ञानेन सहाग्नेः स्वरूपज्ञानेन सहान्यविधिप्रयोगे च दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-3	अग्नेः सहस्राक्ष-शतमूर्धप्राणात्मकस्वरूपस्य व्याख्याने चित्यारोहणादि कर्मप्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-4	वसोर्धाराहोमान्तर्गतयुग्मायुग्मस्तोमगणनायां तत्प्रयोगे च सिद्धा भविष्यन्ति ।
	CO-5	वातहोमः, रुक्महोमः, वारुणहोमः, चित्युपस्थानमन्त्रान् अधीत्य तदध्यापने तन्मन्त्रप्रयोगे च दक्षा भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः C-18 कात्यायनश्रौतसूत्रम् नवमाध्यायस्य सप्तमकण्डिकातः द्वादशाध्यायपर्यन्तम्	(अष्टादशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	धिष्ण्येष्वङ्गारावपनम्, सर्पणम्, सदोभिमर्शनं, ग्रहप्रचारादिविषयकसूत्राणां व्याख्याने दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-2	चमसोन्नयन, सूक्तवाक-शंयुवाक –ग्रहप्रचारादि विधीनां प्रयोगे तदनुष्ठाने च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-3	माध्यन्दिनसवन-इडाभक्षण-दक्षिणादान-सोमाभिषवादि प्रयोगानुष्ठाने दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-4	आग्रयणग्रहण-पाल्नीवतभक्षण-स्तोत्रोपाकरण-तृतीयसवन-पत्नीसंयाजादिविषयकं ज्ञानमवाप्य शिक्षणपरिस्थितौ तत्प्रयोगे समर्था भविष्यन्ति ।
	CO-5	ब्रह्मकर्म-द्वादशाहयज्ञविषयकं व्याख्याने तदुल्लेखने च कुशला भविष्यन्ति ।

पाठ्यक्रमः C-19 जैमिनीन्यायमाला अ-11 ईशोपनिषद्-10-17 कण्डिका	अनेनाध्ययनेन छात्राः (एकोनविंशपत्रम्)	
	CO-1	कर्मसिद्धान्तैस्सह परिचिताः सन्तस्तदुल्लेखने दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-2	वाक्यभेदस्य स्वरूपावगमानन्तरं वैदिकवाक्यानां विश्लेषणे तत्प्रयोगे च सक्षमा भविष्यन्ति ।
	CO-3	अध्याहारानुषङ्गयोः भेदज्ञानपुरस्सरं शास्त्रगतार्थ-ज्ञाने तद् व्याख्याने समुद्बोधने च सिद्धा भविष्यन्ति ।
	CO-4	प्रयोजनपूर्वकं कर्मभेदानां तदपवादस्थलानां च विवेचने समनुसन्धाने कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-5	ईशोपनिषदि विद्या-अविद्यादि दार्शनिकविषयाणां यथार्थज्ञानपुरस्सरं तदुपदेशने समुल्लेखने च दक्षा भविष्यन्ति ।

विंशपत्रम्

पाठ्यक्रमः- C-20

मौखिकी परीक्षा

यज्ञपात्रपरिचयः दर्शपूर्णमासयागविहारः

पाठ्यक्रम C-21 चतुर्वैदभाष्यभूमिका	(एकविंशपत्रम्) अनेनाध्ययनेन छात्राः	
	CO-1	तैत्तिरीयभाष्यभूमिकाधारे विविधवैदिकसिद्धान्तैस्सह परिचिता भविष्यन्ति ।
	CO-2	काण्वसंहिताभाष्यगतवर्ण्यविषयस्य वर्णने तदुत्कर्षख्यापने च कुशला भविष्यन्ति ।
	CO-3	वैश्विकचिन्तनाधारे श्रौतयज्ञानां महत्त्वख्यापने तदुल्लेखने च सक्षमा भविष्यन्ति ।
	CO-4	आचार्योव्वटमहीधरयोः व्याख्यापद्धतीनां यथार्थबोधं कृत्वा तदन्यव्याख्यापद्धत्या सह तुलनायां दक्षा भविष्यन्ति ।
	CO-5	यज्ञेषु निहितानां वैज्ञानिकपक्षामनुसन्धानदृष्ट्या संश्लेषण-विश्लेषण-व्याख्यानोल्लेखनकर्मणि समर्था भविष्यन्ति ।

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

(केन्द्रीयविश्वविद्यालयः)

अधिगमपरिणामाः (Learning Outcome)

संकायः- वेदवेदांगपीठम्

विभागः- वेदविभागः

कक्षा-आचार्यद्वितीयवर्षम् (प्रथमसत्रम्)

सी.सी.-१ ग्रन्थनाम-शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यम् (१०-११ अध्यायौ)

इकाई CC-01	पाठ्यांशः (विषयवस्तु)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
1.1	राजसूययागनिरूपणम्	श्रौतयागान्तर्गताराजसूययागोक्तमन्त्राणां कण्ठस्थीकरणं यज्ञस्य महत्त्वञ्च ज्ञास्यन्ति।	1	20
1.2	यागाधिकारिनिरूपणम्	राजसूययागाधिकारिनिरूपणपूर्वकं तत्रोपवर्णितविषयाणां ज्ञानं कृत्वा तत्प्रयोगे दक्षा भविष्यन्ति।		
1.3	औद्ग्रभण-होमविशिष्टमन्त्राः	औद्ग्रभणहोमस्विष्टकृद्धोमादिविषयकविशिष्टमन्त्राणां व्याख्याने समर्था भविष्यन्ति।		
1.4	अग्निचयनयागः	अग्निचयनयागप्रयोजनम्, यागाधिकारिनिरूपणम् तन्महत्त्वप्रतिपादने सक्षमा भविष्यन्ति।		
1.5	चयनयागप्रविधिः	अग्निचयनयागे प्रायोगिक दृष्ट्या सम्पद्यमानानां विविधविधीनां मन्त्रार्थचिन्तनपूर्वकं प्रयोगे तुलनायां च दक्षा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-02	ग्रन्थनाम-शतपथब्राह्मणम् काण्ड-१ (अध्याय ३-५)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
2.1	द्रव्यसंस्काराः	द्रव्यसंस्काराः यज्ञस्य पुरुषतादात्म्यकथनम् इध्यमाबर्हिषोः प्रोक्षणविधिनिरूपणपूर्वकं परिधिनिधानविषयकं ज्ञानं करिष्यन्ति।	1	20
2.2	परिधिनिधानं समिधेनी च	परिधिपरिधानं, सामिधेन्यनुवचनम्, सामिधेनि-संख्याविषयकप्रतिपादने कुशला भविष्यन्ति।		
2.3	निगदानुवचनम्	निगदानुवचनं, शान्तिकर्म, आधारयोर्निदानम् इत्यादि विषयाणां प्रायोगिकं ज्ञानं सम्प्रेषयितुं समर्था भविष्यन्ति।		
2.4	उत्तराघारादयः	उत्तराघारः, होतृवरणम्, पञ्चप्रयाजानां व्याख्याने परिभाषाकरणे च कुशला भविष्यन्ति।		
2.5	प्रयाजानुमन्त्रणविधिः	प्रयाजबन्धुज्ञाने, प्रयाजानुमन्त्रणविधेर्व्याख्याने तत्प्रयोगे च सिद्धा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-03	ग्रन्थनाम-कात्यायनश्रौतसूत्रम् (१-३ अध्यायाः)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
3.1	श्रौतयज्ञाधिकारिनिरूपणम्	श्रौतयज्ञाधिकारिनिरूपणे श्रौतयज्ञानां सप्रयोजनं महत्त्व- प्रतिपादने च कुशला भविष्यन्ति।	1	20
3.2	नित्यकाम्यकर्मणां लक्षणम्	नित्यकाम्यकर्मणां लक्षणं ज्ञात्वा यागहोमयोर्भेद- समुपस्थापने तद्व्याख्याने च कुशला भविष्यन्ति।		
3.3	ऋत्विजां परिचयः	षोडशर्त्विजां परिचयेन सह ऋत्विक्कर्मणां प्रतिपादने दक्षा भविष्यन्ति।		
3.4	दर्शपूर्णमासयागविषयकं वर्णनम्	दर्शपूर्णमासयागसम्बन्धविषयाणां वर्णन, लेखने, भाषणे, समुपदेशने च सिद्धा भविष्यन्ति।		
3.5	दर्शपूर्णमासस्य प्रायोगिकं निरूपणम्	दर्शपूर्णयागस्य प्रायोगिकज्ञानप्रदाने दक्षाः, माध्यन्दिनेतरशाख्याभ्यस्तत्तुलनां कर्तुं दक्षा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-04	ग्रन्थनाम-अर्थसङ्ग्रहः शुक्लयजुःप्रतिशाख्यम् (अ.१)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
4.1	मीमांसाशास्त्रस्य महत्त्वम्	मीमांसाशास्त्रस्योद्भवः, विकासः, प्रयोजनम् महत्त्वञ्चोपवर्णने कुशला भविष्यन्ति।	1	20
4.2	भावनास्वरूपकथनम्	भावना (शाब्दीभावना, आर्थीभावना चेति) विषयक- ज्ञानेन सहोत्पत्तिविधीनां सोदाहरणं समीक्षणे दक्षा भविष्यन्ति।		
4.3	स्थान-समाख्या-अंग- प्रयोगादिविधिः	स्थानम्, समाख्या, अंग-प्रयोगादिशास्त्रीयविधीनां यथार्थं ज्ञानमवाप्य शास्त्रान्तरेण सह तुलनायाञ्च सिद्धा भविष्यन्ति।		
4.4	प्रातिशाख्यग्रन्थस्य महत्त्वम्	प्रातिशाख्यग्रन्थस्य प्रयोजनं महत्त्वञ्चोपवर्णनं समुल्लेखने च कुशला भविष्यन्ति।		
4.5	स्वरितस्वरभेदाः	विविधसंज्ञानां (जित्-धि - आदीनां) स्वरितस्वरभेदानां उच्चारणस्थान-पूर्वाङ्ग-पराङ्गचिन्तनानां ज्ञानं कृत्वा तत्प्रयोगे, शिक्षणपरिस्थितौ तत्प्रयोगे च दक्षा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-05	ग्रन्थनाम-ऋग्वेदभाष्यभूमिका (आदितो मन्त्रलक्षणविचार- पर्यन्तम्)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
5.1	ऋग्वेदस्य वैशिष्ट्यम्	युक्तिप्रमाणाभ्यां ऋग्वेदस्य वैशिष्ट्यं ज्ञातुं सक्षमा भविष्यन्ति।	1	20
5.2	वेदप्रामाण्यम्	विविधतार्किकपक्षाणां चिन्तनपूर्वकं वेदस्य सत्ता तत्प्रामाण्यनिर्धारणे च दक्षाः प्रशिक्षणे च कुशला भविष्यन्ति।		
5.3	मन्त्रस्वरूपम्	तार्किकयुक्तीनामाधारे मन्त्रस्वरूपं, तत्प्रामाण्यनिर्धारणे तद्व्याख्याने च दक्षा भविष्यन्ति।		
5.4	मन्त्राणां दृष्टादृष्टप्रयोजनम्	महर्षिजैमिनेः सूत्राणामालोके मन्त्राणां दृष्टादृष्ट-प्रयोजनस्य समुल्लेखने कुशला भविष्यन्ति।		
5.5	वेदानां नित्यता	तर्कोपन्यासेन वेदानां नित्यतासाधने तत्प्रयोगे च सफला भविष्यन्ति।		

इकाई CC-07	ग्रन्थनाम- शुक्लयजुर्वेद- संहिता महीधरभाष्यम्	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
7.1	उखाधारणविधिः	अग्निचयनाङ्गभूतोखाधारधारणविधिसम्बद्धानां मन्त्राणाम् अर्थज्ञानपूर्वकमुखानिर्माणे कुशला भविष्यन्ति।	1	20
7.2	गार्हपत्यचयनम्	गार्हपत्यचयनप्रक्रियया परिचितास्सन्तः इष्ट - कादिनिर्माणकार्ये दक्षा भविष्यन्ति।		
7.3	रागोपशमनार्थमौषधीनां मन्त्राणां च ज्ञानम्	विविधरोगोपशमने खल्वौषधीनां तन्मन्त्राणाञ्च ज्ञानं प्राप्य तत्प्रयोगे समर्था भविष्यन्ति।		
7.4	पञ्चमेधयागः	चयनाङ्गभूतचित्तिनिर्माणविधौ, पञ्चमेधयागविषयकं ज्ञानं प्राप्य तद्व्याख्याने दक्षा भविष्यन्ति।		
7.5	चयनयागोक्तविशिष्टविधिः	पुष्करपर्णोपधान, रुक्मधारण, हिरण्यपुरुषोपधान-पञ्चाहुति-आदिविशिष्टविधिसम्बद्धानां मन्त्राणाम् अर्थज्ञानपुरस्सरं शिक्षणपरिस्थितौ तत्प्रयोगे कुशला (निष्णाताः) भविष्यन्ति।		

इकाई CC-08	ग्रन्थनाम- शतपथब्राह्मणम् कां-१ (६-९ अध्यायाः)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
8.1	प्रयाजानां प्राथम्यम्	प्रयाजानामिष्टौ प्राथम्यम्, यूपनामनिर्वचनं विश्वरूप- वधोपाख्यानद्वारा श्रौतकर्मभिः परिचिताः भविष्यन्ति।	1	20
8.2	दर्शोपचारः	दर्शोपचारः, सान्नाय्यसम्पादनम्-अवदानक्लृप्तेर्ज्ञानं, दर्शपूर्णमासनामनिर्वचनं च कर्तुं तत्प्रतिपादने व्याख्याने च दक्षा भविष्यन्ति।		
8.3	स्विष्टकृदादयः	स्विष्टकृद्, यज्ञपरिशिष्टं, प्राशिन्नावदानम्- अनुयाजविधेश्च मीमांसादृष्ट्या समुल्लेखने कुशला भविष्यन्ति।		
8.4	इडावदानं मत्स्यावतार- कथावर्णनम्	इडावदानविधि-मत्स्यावतारकथावर्णने, संभवहोमादि कर्मण प्रयोगानुष्ठाने सिद्धाः भविष्यन्ति।		
8.5	सूक्तवाक - पत्नीसंयाजादयः	सूक्तवाकहोत्राख्यानम् पत्नीसंयाजः पूर्णपात्रादि विषयाणां ग्रन्थान्तरैस्तुलनाकरणे तत्प्रयोगे च समर्था भविष्यन्ति।		

इकाई CC-09	ग्रन्थनाम- कात्यायन- श्रौतसूत्रम् (२.४ - ४.२)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
9.1	यागविधिनिरूपणम्	यागविधीनां ज्ञानमवाप्य तदनुष्ठाने सूत्रव्याख्याने च कुशला भविष्यन्ति।	1	20
9.2	कृष्णाजिनादानाम्	कृष्णाजिनग्रहणम्, कपालोपधानम्, हविर्द्रव्यनिधानादि विशिष्टविधिभिः परिचिताः सन्तः तच्छास्त्रव्याख्याने च सिद्धा भविष्यन्ति।		
9.3	शास्त्रीयविधिज्ञानपूर्वकं स्वपक्षोपस्थापनम्	शास्त्रीयविषयाणां गहनचिन्तने, स्वपक्षोपस्थापन-कौशले चाभिवृद्धिं प्राप्स्यन्ति।		
9.4	श्रौतयागपरम्परा	श्रौतयागपरम्पराया अनुशीलनं तस्य वैज्ञानिकपक्षान् भाविस्सन्तौ समुपस्थापने च कुशला भविष्यन्ति।		
9.5	प्राच्यविद्यानां संरक्षणम्	प्राच्यविद्यानां संरक्षणेन सह जनमानसे तत्सन्देशानां प्रसारणे दक्षा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-10	ग्रन्थनाम- अर्थसङ्ग्रहः (द्वितीयाध्यायः)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
10.1	षट्प्रमाणलक्षणम्	क्रमनिर्णायकानां श्रुतिलिङ्गादीनां षट्प्रमाणानां लक्षणं तद्बलाबलम् अधिकरणविधिपरिचयेन सह परिचिताः भविष्यन्ति।	1	20
10.2	नियमादिविधिस्वरूपम्	नियम-अपूर्व-परिसंख्याविधीनां व्यापकाध्ययनेन सह नामधेय-निषेधयोर्लक्षणं ज्ञात्वा तत्प्रतिपादने दक्षा भविष्यन्ति।		
10.3	अर्थवादमीमांसा	विकल्पप्रसक्ति-अर्थवादमीमांसादिविषयाणां व्याख्यान-क्षमतां प्राप्स्यन्ति।		
10.4	स्वरभेदः	प्रातिशाख्याधारे अनुदात्तपदानाम्, आमन्त्रितपदानां स्वरभेद-कारणादर्थभेदनिरूपणे कुशला भविष्यन्ति।		
10.5	स्वरनिर्धारणेन वेदमन्त्रार्थज्ञानम्	स्वरनिर्धारणेन वेदमन्त्रार्थज्ञाने दक्षाः तत्प्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति।		

इकाई CC-11	ग्रन्थनाम- ऋग्वेदभाष्य- भूमिका	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
11.1	विध्यर्थवादयोर्लक्षणम्	विध्यर्थवादयोर्निदुष्टलक्षणेन सह ब्राह्मणभागस्य स्वरूपेण महत्त्वेन च परिचिता भविष्यन्ति।	1	20
11.2	परिसंख्याविधिः	परिसंख्याविधेः गुणदोषयोर्विवेचने तत्तुलनायाञ्च सिद्धा भविष्यन्ति।		
11.3	वेदस्यापौरुषेयत्वम्	गहनचिन्तनपूर्वकतार्किकयुक्तिभिः वेदस्यापौरुषेयत्व-साधने कुशला भविष्यन्ति।		
11.4	वेदाध्ययनस्य प्रयोजनम्	वेदाध्ययनस्य दृष्टादृष्टप्रयोजनं व्याख्यातुं दक्षा भविष्यन्ति।		
11.5	स्वरनिर्धारणेन वेदमन्त्रार्थज्ञानम्	वेदार्थबोधे वेदाङ्गोपाङ्गादीनां क उपयोग इति विषये शास्त्रीयदृष्ट्या विमर्शने विश्लेषणे च दक्षा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-12	ग्रन्थनाम- शुक्लयजुर्वेद- संहिता महीधरभाष्यम् (१४-१६ अध्यायाः)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
12.1	चयनयागोक्तचित्तिनिर्माणविधिः	चयनयागान्तर्गतद्वितीय-तृतीय-चतुर्थ-चितीनामुपधान- विषयकज्ञानोपदेशे चतुरा भविष्यन्ति। तदुल्लेखने भाषणे च कुशला भविष्यन्ति।	1	20
12.2	पञ्चमचित्तिनिधानम्	पञ्चमचित्तेरुपधानम्, अग्नेर्विधिविधस्वरूपैश्च परिचिता भविष्यन्ति। तद्विषयकशिक्षणसामग्रीणां निर्माणे दक्षा भविष्यन्ति।		
12.3	इष्टकोपधानम्	अग्नेर्बहुमुखरूपस्य पुरीष्याग्नेः स्वरूपज्ञानेन सह इष्टकोपधाने वेद्यादिनिर्माणे च सिद्धा भविष्यन्ति।		
12.4	शतरुद्रियहोमविधिः	चित्तेरुत्तरपक्षस्यापरस्यां स्रक्त्यां शतरुद्रियहोममन्त्राणां कष्टस्थीकरणेन सह तत्प्रयोगे दक्षा भविष्यन्ति।		
12.5	त्रिषु लोकेषु स्थितानां रुद्राणां स्वरूपम्	रुद्रवरुपयज्ञानेन सह पृथिवी-अन्तरिक्ष-द्यु-स्थितेषु ये रुद्राः सन्ति तेभ्यो नमस्कारं समर्प्य तैः स्वरक्षा- विषयकप्रार्थना सिद्धान्तानां शिक्षणपरिस्थितौ प्रयोगे व्याख्याने च कुशला भविष्यन्ति।		

इकाई CC-13	ग्रन्थनाम- कात्यायन- श्रौतसूत्रम् (अ.७तः अ. क.६ यावत्)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
13.1	सोमयागनिरूपणम्	सोमयागनिरूपणम् ऋत्विग्वरणम् दीक्षणीयेष्टिं दीक्षितावेदनम्, दीक्षितनियमांश्च ज्ञास्यन्ति।	1	20
13.2	सोमक्रयणादिविधिः	सोमक्रयणम्, सोमनिवापः, सोमपणनम्, सोमस्थापन- विधिं सप्रयोगं कर्तुं दक्षा भविष्यन्ति।		
13.3	आतिथ्येष्ट्यादयः	आतिथ्येष्टिः तानूनत्त्रविधिः उपसदिष्टिः उपरवनिर्माणा- दिकार्ये दक्षाः भविष्यन्ति।		
13.4	सदोमण्डपनिर्माणम्	यूपावटकारणम् सदोमण्डपनिर्माणम् अग्नीषोमीयविधिः सोमरक्षणादि विषये तत्प्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति।		
13.5	ऋत्विक्प्रबोधनादयः	ऋत्विक्प्रबोधनम्, सोमाभिषवः, प्रातरनुवाकः, पवमानोप- करणादिविषयकव्याख्याने तदुल्लेखने तत्प्रयोगे च सिद्धा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-14	ग्रन्थनाम- जैमिनीयन्यायमाला (अ.१) ईशावास्योपनिषद् (१-९ कण्डिका)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
14.1	मीमांसायाः महत्त्वम्	मीमांसाशब्दस्य स्वरूपं महत्त्वञ्च ज्ञात्वा टीकानां विषये ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।	1	20
14.2	धर्मस्य व्याख्यानम्	अधिकरणज्ञानपूर्वकमधीतग्रन्थाधारेण धर्मस्य व्याख्याने प्रतिपादने च कुशला भविष्यन्ति।		
14.3	शब्दानां नित्यत्वानित्यत्वम्	विविधशास्त्रीययुक्तीनामाधारे प्रमाणपूर्वकं शब्दस्य नित्यत्वानित्यत्वविवेचने समुल्लेखने च दक्षा भविष्यन्ति।		
14.4	मन्त्रब्राह्मणयोर्लक्षणम्	मन्त्रब्राह्मणयोर्निर्दुष्टलक्षणं, धर्मं स्मृतीनां प्रामाण्यं, ज्ञात्वा तद्विश्लेषणे समुद्बोधने च समर्था भविष्यन्ति।		
14.5	यथार्थसदाचारानुपालनम्	विविधसदाचाराणां स्वरूपबोधानन्तरं यथार्थसदाचारस्यानुपालने प्रवृत्ताः तत्प्रयोगे सिद्धा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-15	वेदाङ्गनामितिहासः	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
15.1	शिक्षाग्रन्थानां प्रयोजनम्	वेदाङ्गेषु प्रसिद्धानां शिक्षाग्रन्थानां प्रयोजनं महत्त्वं च ज्ञात्वा तदुल्लेखने सिद्धाः भविष्यन्ति।	1	20
15.2	कल्पशास्त्रस्य महत्त्वम्	ऐतिहासिकदृष्ट्या कल्पशास्त्रस्य महत्त्वमुपयोगितां च विज्ञाय भाषणे, लेखने, प्रकाशने च दक्षाः भविष्यन्ति।		
15.3	व्याकरणस्य परिचयः	व्याकरणशास्त्रस्य परिचयं ज्ञात्वा वेदार्थवबोधे तस्य उपयोगितया शिष्यानुपदेष्टुं समर्था भविष्यन्ति।		
15.4	निरुक्ताध्ययनप्रयोजनम्	निरुक्तशास्त्रस्याध्ययनप्रयोजनाभ्यां सह तन्महत्त्वस्थापनं वेदार्थवबोधे तस्योपयोगिताञ्च साधने सक्षमा भविष्यन्ति।		
15.5	छन्दःशास्त्रस्य महत्त्वम्	छन्दःशास्त्र-ज्योतिषशास्त्रयोरध्ययनस्य महत्त्वं ज्ञात्वा तयोः शास्त्रयोरावश्यकत्वप्रतिपादने तच्छास्त्रप्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति।		

इकाई CC-16	ग्रन्थनाम- वैदिकवाङ्मयस्येतिहासः	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
16.1	वैदिकसंहितासाहित्यम्	ऐतिहासिकदृष्ट्या वैदिकसंहितासाहित्यस्य प्रवचने कुशला भविष्यन्ति।	1	20
16.2	विध्यर्थवादयोः स्वरूपम्	विध्यर्थवादयोः स्वरूपपोवर्णने तदुल्लेखने च दक्षा भविष्यन्ति।		
16.3	आरण्यकग्रन्थाः	आरण्यकेषु प्रतिपादितविषयाणां गूढार्थप्रतिपादने कुशला भविष्यन्ति।		
16.4	उपनिषद्ग्रन्थाः	उपनिषदां महत्त्वप्रतिपादनपूर्वकतत्रोक्तदार्शनिक-सिद्धान्तानां सम्प्रयोगे सिद्धा भविष्यन्ति।		
16.5	प्रसिद्धा उपनिषदः	मुण्डक, माण्डूक्य, ईश, ऐतरेयादिप्रसिद्धानामुपनिषदा-माधारे आत्मतत्त्वव्याख्याने कुशला भविष्यन्ति।		

इकाई CC-17	ग्रन्थनाम- शुक्लयजुर्वेदसंहिता महीधरभाष्यम् (१७-१८ अध्यायौ)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
17.1	इष्टकानां धेनुरूपेण स्तुतिः	पञ्चसु चितिषूपहितानामिष्टकानां दोग्ध्रो धेनुरूपेण स्तुतिः एकतः परार्द्धसंख्यानां माने गणनायां च सिद्धा भविष्यन्ति।	1	20
17.2	बृहस्पतेरिन्द्रस्य च शत्रुवधात्मक- स्वरूपम्	बृहस्पतेरिन्द्रस्य च शत्रुवधात्मकस्वरूपज्ञानेन सहाग्नि-स्वरूपज्ञानेन सहान्यविधिप्रयोगे च दक्षा भविष्यन्ति।		
17.3	अग्नेः स्वरूपकथनम्	अग्नेः सहस्राक्ष-शतमूर्धप्राणात्मक स्वरूपस्य व्याख्याने चित्यारोहणादि कर्मप्रयोगे च कुशला भविष्यन्ति।		
17.4	वसोर्धाराहोमः	वसोर्धाराहोमान्तर्गत युग्मायुग्मस्तोमगणनायां तत्प्रयोगे च सिद्धा भविष्यन्ति।		
17.5	अन्यहोमाः	वातहोमः, रुक्महोमः, वारुणहोमः, चित्युपस्थानमन्त्रान् अधीत्य तदध्यापने तन्मन्त्रप्रयोगे च दक्षा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-18	ग्रन्थनाम-	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
18.1	धिष्ठयेष्वङ्गारावपनम्	धिष्ठयेष्वङ्गारावपनम्, सर्पणम्, सदोविमर्शनम्, ग्रहपचारादि विषयकसूत्राणां व्याख्याने दक्षा भविष्यन्ति।	1	20
18.2	चमसोन्नयनम्	चमसोन्नयन-सूक्तवाक-शंयुवाक-ग्रहप्रचारादिविधीनां प्रयोगे तदनुष्ठाने च कुशला भविष्यन्ति।		
18.3	माध्यन्दिन-सवनम्	माध्यन्दिन-सवन-इडाभक्षण-दक्षिणादान-सोमाभिषवादि प्रयोगानुष्ठाने दक्षा भविष्यन्ति।		
18.4	आग्रयणादिग्रहग्रहणम्	आग्रयणग्रहण-पाल्नीवतभक्षण-स्तोत्रोपाकरण-तृतीयसवन-पत्नीसंयाजादिविषयकं ज्ञानमवाप्य शिक्षणपरिस्थितौ तत्प्रयोगे समर्था भविष्यन्ति।		
18.5	द्वादशाहयज्ञनिरूपणम्	ब्रह्मकर्म-द्वादशाहयज्ञविषयकव्याख्याने तदुल्लेखने च कुशला भविष्यन्ति।		

इकाई CC-19	ग्रन्थनाम- जैमिनीन्यायमाला- (अ. ११) ईशोपनिषद् -(१०-१७ कण्डिका)	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
19.1	कर्मसिद्धान्तप्रतिपादनम्	कर्मसिद्धान्तैस्सह परिचिताः तदुल्लेखने दक्षाः भविष्यन्ति।	1	20
19.2	वैदिकवाक्यानां विश्लेषणम्	वाक्यभेदस्य स्वरूपावगमानन्तरं वैदिकवाक्यानां विश्लेषणे तत्प्रयोगे च सक्षमा भविष्यन्ति।		
19.3	अध्याहारानुषङ्गयोः स्वरूपम्	अध्याहारानुषङ्गयोः भेदज्ञानपुरस्सरं शास्त्रगतार्थज्ञाने तद्व्याख्याने समुद्बोधने च सिद्धाः भविष्यन्ति।		
19.4	कर्मभेदनिरूपणम्	प्रयोजनपूर्वकं कर्मभेदानां तदपवादस्थलानां च विवेचने समनुसन्धाने कुशलाः भविष्यन्ति।		
19.5	विद्या-अविद्यादिनिरूपणम्	ईशोपनिषदि विद्या-अविद्यादि दार्शनिकविषयाणां यथार्थज्ञानपुरस्सरं तदुपदेशने समुल्लेखने च दक्षा भविष्यन्ति।		

इकाई CC-20	ग्रन्थनाम- यज्ञपात्रपरिचयः दर्शपूर्णमासयागविहारः	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
	यज्ञपात्रपरिचयः	<ul style="list-style-type: none"> ● श्रौतयज्ञपात्राणां सम्यग्ज्ञानं करिष्यन्ति। ● श्रौतशास्त्रानुसारं यज्ञपात्रनिर्माणकौशलसम्पनाः भविष्यन्ति। ● यज्ञपात्राणामाकारचित्रनिर्माणे कुशलाः भविष्यन्ति। ● यज्ञपात्राणां स्वरूपज्ञाने तत्परिचयप्रदाने च सक्षमाः भविष्यन्ति। ● यज्ञपात्राणां निर्माणे काष्ठविशेषस्योपयोगितां ज्ञास्यन्ति। 		

इकाई CC-21	ग्रन्थनाम- चतुर्वेदभाष्यभूमिका	अधिगमपरिणामाः Learning Outcome	क्रेडिट् 4	अंकाः 100
21.1	विविधवैदिकसिद्धान्ताः	तैत्तिरीय- भाष्य- भूमिकाधारे विविधवैदिकसिद्धान्तैस्सह परिचिताः भविष्यन्ति।	1	20
21.2	काण्वसंहिताभाष्यम्	काण्वसंहिताभाष्यगतवर्ण्यविषयस्य वर्णने कुशलाः भविष्यन्ति।		
21.3	श्रौतयज्ञानां महत्त्वम्	वैश्विकचिन्तनाधारे श्रौतयज्ञानां महत्त्वख्यापने तदुल्लेखने च सक्षमा भविष्यन्ति।		
21.4	उव्वटमहीधरयोः व्याख्यापद्धतिः	आचार्योव्वटमहीधरयोः व्याख्यापद्धतीनां यथार्थबोधं कृत्वा तदन्यव्याख्यापद्धत्या सह तुलनायां दक्षाः भविष्यन्ति।		
21.5	यज्ञेषु निहितानां वैदिकसिद्धान्तानां निरूपणम्	यज्ञेषु निहितानां वैज्ञानिक पक्षाणामनुसन्धान- दृष्ट्या संश्लेषण- विश्लेषण- व्याख्यानोल्लेखनकर्मणि समर्था भविष्यन्ति।		